

Selfies, medalles i les arts escèniques balears: els premis Max a Menorca

En resposta a l'article del conseller de Cultura, Sr. Miquel Company i Pons, sobre la celebració dels premis Max a Menorca que es publicà el 27 de març passat, Dia Internacional del Teatre.

Encara no sabem si és una broma de mal gust o la ignorància més absoluta de la realitat del nostre sector que, precisament, el Dia Mundial del Teatre el màxim responsable de Cultura de la comunitat declari amb alegria que el pressupost que no es dedica a la nostra cultura es dedicarà a una festa privada d'una entitat que ignora el nostre sector. Les illes som una província, però no importa exercir de provincians.

Comencem per identificar el problema més gran i evident de les arts escèniques balears: la invisibilitat. Ningú contractarà (i, per tant, tampoc premiarà) la nostra feina si no l'ha pogut veure i la desconeix. Dit això, la posició del Govern balear, i particularment la que amb satisfacció defensa el Sr. Company, al nostre parer és, per dir-li alguna cosa, provinciana i de vassallatge als que ens invisibilitzen des del centralisme, arribant al punt que els pagam les festes i encara ens n'hem d'alegrar.

Les polítiques del Govern de les Illes Balears són molt males d'entendre si els suposam un coneixement del nostre sector i si els suposam la intenció de donar-li suport.

Com va apuntar Cristina Ros en l'article «Una nit de Max i una vida infrafinançats», publicat al diari Ara Balears el 25 de març, la situació de la cultura illenca és la següent: s'inverteixen molts recursos, sobretot econòmics, en actes ideals per fer-se fotos i penjar-se medalles, però que tenen una repercussió escassa (com una gota d'aigua al desert?) per als qui ens dediquem a les arts escèniques a les Balears.

El conseller es refereix als premis com un «aparador magnífic per a les Illes Balears amb contrastats beneficis econòmics». Però no se n'adona que només és un aparador turístic. Podríem discutir si volem més turisme o no, però ara no és el cas. El cas és que aquests premis no serveixen de res a les arts escèniques de cap de les illes. El nostre aparador «natural» hauria de ser la FiraB!, el lloc on hauríem de poder mostrar la feina que feim a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera als programadors de fora.

Per això ens costa d'entendre que ara s'inverteixin 200.000 € de les arques públiques en una gala escènica d'uns premis privats, quan la FiraB! no té el finançament que li cal i no l'ha tengut mai. Perquè la Societat General d'Autors d'Espanya (SGAE), encara que no ho sembli, és una entitat privada i, per més fer, centralista. Recapta moltíssims doblers a les nostres illes, sobretot gràcies al sector turístic i d'oci, però gairebé no hi ha retorn i les grans inversions les fa en les altres comunitats autònomes.

Probablement les lectores i els lectors saben què són els premis Max, perquè se'n fa molta publicitat. Però, possiblement, no saben què és la FiraB!, perquè passa desapercebuda. La FiraB! hauria de ser, perquè no ho és, l'aparador, el mostrador de les arts escèniques de les Balears. Hauria de ser l'esdeveniment teatral més important de la comunitat, hauria de ser una gran festa i un gran mercat. Un acte que, ben organitzat i amb els recursos necessaris, serviria per donar visibilitat a la feina que feim, la qual cosa es traduiria en feina i un reforçament del sector i, també, suposaria prestigi cultural.

I és que, ja ho hem apuntat abans, la invisibilitat és un dels problemes més grans que arrossegam des de fa temps i és tan gran que, de fet, a la Península gairebé ens ignoren i no ho fan per maldat, ho fan perquè no saben que hi som, no ens coneixen. No tenim cap manera de mostrar-nos a les entitats que regeixen i gestionen el panorama artístic estatal i gairebé no tenim lligams estratègics amb altres comunitats autònomes. Aquesta és la feina que hauria de fer, i que exigim, al nostre Govern.

Tornant als premis: el sistema per nomenar i premiar de l'SGAE ha canviat diverses vegades. D'ençà del darrer canvi, més centralista i en conseqüència més invisibilitzador per a nosaltres, no hi ha hagut cap finalista balear. Això fa pensar que aquí, a les Balears, no es fa feina de qualitat, com sí fan a Andalusia, Galícia, País Basc, País Valencià, Catalunya, etc.

Però el que passa realment és que, aquí, les institucions, els que governen, no parlen de la nostra feina, del que produïm. Els nostres representants d'ara, en lloc de defensar-nos a Madrid, on mai no han aconseguit res en benefici de les arts escèniques balears, ara, amb la gala dels premis Max, ens apunyalen per l'esquena.

Costa d'entendre que el pressupost de la FiraB! no arribi ni al 5 % del que el Govern balear generosament «inverteix» (gasta o dilapida) en esdeveniments privats que no aporten res ni al sector de les arts escèniques ni a cap altre, com ara la gala dels Premis Max o com la dels 40 Music Awards de la cadena Ser (es diu que s'hi gastaren 580.000 € públics i altres xifren la inversió pública en 1.2 milions d'euros).

Llegint l'article del conseller, sembla que està ben content de fer de les Balears la «sala d'actes d'Espanya», amb bar inclòs, mentre altres governs treballen per promocionar i exportar el seu producte, producte local, a l'exterior.

També hi diu que l'ICIB (Institut d'Indústries Culturals de les Illes Balears) és l'impulsor de polítiques de suport i de difusió del teatre. Idò bé, l'ICIB també pateix de manca de pressupost, com l'IEB (Institut d'Estudis Baleàrics) organitzador de la FiraB! Basti un exemple: a la darrera –i molt esperada– convocatòria d'ajuts de l'ICIB es concediren 36 ajuts, 25 dels quals foren «denegats per manca de pressupost» tot i tenir la puntuació suficient.

El Sr. Company cita tres projectes com els grans assoliments del nostre govern: *Fònics*, *I-Cordes* i *Map Teatre*, projectes que estan prou bé, però, tant per l'envergadura que tenen com pel pressupost que s'hi dedica, són més adequats per un municipi petit, no per tot un govern autonòmic. Si això ha de ser l'orgull del nostre executiu, ja podem plegar.

I amb tanta (auto)felicítació el conseller obvia (oblida?) les competències que són pròpies del Govern: 1. La «circulació entre illes», abans almanco hi havia el TalentIB (circuit d'arts escèniques entre les illes) tan necessari, sobretot per a les companyies menorquines, eivissenques i formentereres; 2. La «projecció exterior», molt mal finançada i on entra la FiraB!, malmesa i mancada de finançament i 3. La «cura de les indústries culturals», amb un ICIB sense recursos, ni personal, ni idees... i és que és difícil tenir idees sense disposar de recursos.

Amb aquest escrit, el sector -representat, per mandat, pel Sr. Miquel Company i Pons, conseller de Cultura- vol mostrar la seva absoluta disconformitat amb la política que fa per tenir cura i desenvolupar les arts escèniques de les Balears: AAAPIB, APDIB, APCIB, ADIB i ILLESCENA.

AAAPIB Associació d'Actors i Actrius Professionals de les Illes Balears

APDIB Associació de Professionals de la Dansa de les Illes Balears

APCIB Associació de Professionals del Circ de les Illes Balears

ADIB Associació de Dramaturgues i Dramaturgs de les Illes Balears

Illescena, Associació d'empreses balears d'arts escèniques

Palma, 1 d'abril de 2022.